

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

18 päivänä kesäkuuta 2020*

Ennakkoratkaisupyyntö – Kuluttajansuoja – Rahoituspalvelujen etämyynti – Direktiivi 2002/65/EY – 1 artikla – Soveltamisala – Rahoituspalveluja koskevat sopimukset, joihin sisältyy alkuperäinen sopimus, jonka jälkeen suoritetaan peräkkäisiä liiketoimia – Direktiivin 2002/65/EY soveltaminen vain alkuperäiseen sopimukseen – 2 artiklan a alakohta – Käsite ”rahoituspalveluja koskeva sopimus” – Lainasopimuksen muutos, jolla muutetaan alun perin vahvistettua korkokantaa

Asiassa C-639/18,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Landgericht Kiel (Kielin alueellinen alioikeus, Saksa) on esittänyt 7.9.2018 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 12.10.2018, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

KH

vastaan

Sparkasse Südholstein,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J.-C. Bonichot, varapresidentti R. Silva de Lapuerta sekä tuomarit M. Safjan (esittelevä tuomari), L. Bay Larsen ja C. Toader,

julkisasiamies: E. Sharpston,

kirjaaja: yksikönpäällikkö D. Dittert,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 4.9.2019 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- KH, edustajanaan C. Rugen, Rechtsanwalt,
- Sparkasse Südholstein, edustajanaan F. van Alen, Rechtsanwalt,
- Saksan hallitus, asiamiehinään J. Möller, M. Hellmann, E. Lankenau ja T. Henze,
- Euroopan komissio, asiamiehinään B.-R. Killmann ja C. Valero,

kuultuaan julkisasiamiehen 12.3.2020 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee kuluttajille tarkoitettujen rahoituspalvelujen etämyynnistä ja neuvoston direktiivin 90/619/ETY sekä direktiivien 97/7/EY ja 98/27/EY muuttamisesta 23.9.2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/65/EY (EYVL 2002, L 271, s. 16) 2 artiklan a alakohdan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat KH ja Sparkasse Südholstein ja joka koskee KH:n oikeutta peruuttaa lainasopimuksiin liittyvät muutossopimukset, joilla muutetaan alun perin vahvistettuja korkokantoja.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

- 3 Direktiivin 2002/65 johdanto-osan 1, 3, 13 ja 16–18 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:
  - ”(1) Sisämarkkinoiden tavoitteiden toteuttamisen yhteydessä olisi säädettävä toimenpiteistä, joiden tarkoituksena on yhtenäistää näitä markkinoita vähitellen ja joilla tulee erityisesti myötävaikuttaa korkean kuluttajansuojan tason saavuttamiseen [EY] 95 ja 153 artiklan mukaisesti.
  -
  - (3) -- Kuluttajille olennaisesti kuuluvan valinnanvapauden takaamiseksi korkea kuluttajansuojan taso on tarpeen, jotta kuluttajien luottamus etämyyntiin lisääntyisi.
  -
  - (13) Tällä direktiivillä olisi turvattava korkea kuluttajansuojan taso rahoituspalvelujen vapaan liikkuvuuden varmistamiseksi. Jäsenvaltiot eivät saisi voida antaa tässä direktiivissä yhdenmukaistettavilla aloilla muita kuin siinä vahvistettuja säännöksiä, ellei tässä direktiivissä nimenomaisesti toisin säädetä.
  -
  - (16) Sopimus, johon sisältyy sarja peräkkäisiä tai erillisiä, ajan mittaan toteutettavia, luonteeltaan samankaltaisia liiketoimia, voi olla luonteeltaan oikeudellisesti erilainen eri jäsenvaltioissa. On kuitenkin tärkeää, että tätä direktiiviä sovelletaan samalla tavalla kaikissa jäsenvaltioissa. Sen vuoksi olisi katsottava, että tämän direktiivin säännöksiä sovelletaan ensimmäiseen sarjan peräkkäisistä tai erillisistä, ajan mittaan toteutettavista, luonteeltaan samankaltaisista liiketoimista, jos niiden voidaan katsoa muodostavan kokonaisuuden, riippumatta siitä, onko liiketoimesta tai liiketoimien sarjasta tehty yksi sopimus vai erillisiä peräkkäisiä sopimuksia.
  - (17) 'Alkuperäisen palvelusopimuksen' katsotaan muodostuvan esimerkiksi pankkitilin avaamisesta, luottokortin hankkimisesta tai salkunhoitosopimuksen tekemisestä; 'liiketoimia' ovat esimerkiksi rahan tallettaminen pankkitilille tai sen nosto pankkitililtä, luottokorttimaksut sekä salkunhoitosopimuksen puitteissa tehdyt liiketoimet. Lisättäessä uusia kohtia alkuperäiseen palvelusopimukseen, esimerkkinä mahdollisuus käyttää sähköistä maksuvälinettä yhdessä

henkilöllä olevan pankkitilin kanssa, kyseessä ei ole 'liiketoimi' vaan lisäsopimus, johon sovelletaan tätä direktiiviä. Jos kuluttaja merkitsee uusia osuuksia samasta yhteissijoitusrahastosta, on kyseessä yksi 'peräkkäisistä luonteeltaan samankaltaisista liiketoimista'.

(18) Tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluu rahoituspalvelujen tarjoajan hoitama palvelujen tarjoamisjärjestelmä, ja sen soveltamisalan ulkopuolelle pyritään jättämään ainoastaan täysin tilapäisesti ja etäsopimusten tekemiseen tähtäävien kaupallisten rakenteiden ulkopuolella tarjottavat palvelut.”

4 Kyseisen direktiivin 1 artiklassa, jonka otsikko on ”Tarkoitus ja soveltamisala”, säädetään seuraavaa:

”1. Tämän direktiivin tarkoituksena on kuluttajille tarkoitettujen rahoituspalvelujen etämyyntiä koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentäminen.

2. Tämän direktiivin säännöksiä sovelletaan ainoastaan alkuperäiseen sopimukseen sellaisten rahoituspalveluja koskevien sopimusten osalta, joihin sisältyy alkuperäinen palvelusopimus, jonka jälkeen suoritetaan sarja peräkkäisiä tai erillisiä, ajan mittaan toteutettavia, luonteeltaan samankaltaisia liiketoimia.

Jos alkuperäistä palvelusopimusta ei ole, mutta samojen sopimuspuolten välillä suoritetaan peräkkäisiä, luonteeltaan samankaltaisia liiketoimia, 3 ja 4 artiklaa sovelletaan ainoastaan silloin, kun ensimmäinen liiketoimi tehdään. Jos luonteeltaan samankaltaista liiketoimintaa ei kuitenkaan suoriteta yhden vuoden kuluessa, seuraavan liiketoimen suorittaminen katsotaan uuden liiketoimien sarjan ensimmäisen palvelun tarjoamiseksi, ja näin ollen 3 ja 4 artiklaa sovelletaan.”

5 Mainitun direktiivin 2 artiklassa, jonka otsikko on ”Määritelmät”, säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

- a) 'etäsopimuksella' palvelujen tarjoajan ja kuluttajan välistä rahoituspalveluja koskevaa sopimusta, joka tehdään palvelujen tarjoajan järjestämän sellaisen etämyynti- tai palveluntarjoamismenetelmän avulla, jossa tämä käyttää yksinomaan yhtä tai useampaa etäviestintävälinettä sopimuksen tekemiseen asti sopimuksen tekeminen mukaan luettuna;
- b) 'rahoituspalveluilla' pankki-, luotto-, vakuutus-, yksilöllisiä eläkejärjestely-, sijoitus- tai maksupalveluja;
- c) 'palvelujen tarjoajalla' luonnollista henkilöä tai julkista tai yksityistä oikeushenkilöä, joka elinkeino- tai ammattitoiminnassaan tarjoaa sopimuksen perusteella etäsopimuksissa tarkoitettuja palveluja;
- d) 'kuluttajalla' luonnollista henkilöä, joka tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvissa sopimuksissa toimii sellaisessa tarkoituksessa, joka ei kuulu hänen harjoittamaansa elinkeinoon tai ammattiin;

– –”

6 Saman direktiivin 3 artiklassa, jonka otsikko on ”Kuluttajalle ennen etäsopimuksen tekemistä annettavat tiedot”, säädetään seuraavaa:

”1. Kuluttajalle on annettava hyvissä ajoin ennen kuin tämä tulee etäsopimuksen tai tarjouksen sitomaksi seuraavat tiedot:

– –

3) etäsopimuksen osalta

- a) 6 artiklassa tarkoitetun peruuttamisoikeuden olemassaolo tai sen puuttuminen ja, jos peruuttamisoikeus on olemassa, sen kesto ja käyttöä koskevat ehdot mukaan lukien tiedot maksusta, joka kuluttajaa voidaan vaatia maksamaan 7 artiklan 1 kohdan perusteella, ja seuraukset tämän oikeuden käyttämättä jättämisestä;

--

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetut tiedot, joiden kaupallinen tarkoitus on selvästi ilmaistava, on annettava selkeinä ja ymmärrettävinä käytettyyn etäviestintävälineeseen soveltuvalla tavalla ja noudattaen erityisesti hyvää kauppatapaa sekä periaatteita, joilla suojellaan niitä henkilöitä, kuten alaikäisiä, jotka jäsenvaltioiden lainsäädännön mukaan eivät ole oikeustoimikelpoisia.

--”

7 Direktiivin 2002/65 6 artiklassa, jonka otsikko on ”Peruuttamisoikeus”, säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kuluttajalla on 14 kalenteripäivää aikaa peruuttaa sopimus seuraamusmaksuitta ja syytä ilmoittamatta. --

Peruuttamisen määräaika alkaa

- joko päivänä, jona sopimus on tehty, lukuun ottamatta henkivakuutusta, jolloin määräaika alkaa päivänä, jona kuluttaja on saanut tiedon sopimuksen tekemisestä;
- tai päivänä, jona kuluttaja saa sopimusehdot ja 5 artiklan 1 tai 2 kohdan mukaiset tiedot, jos tämä ajankohta on myöhäisempi kuin ensimmäisessä luetelmakohdassa tarkoitettu.

--

3. Jäsenvaltiot voivat säätää, että peruuttamisoikeutta ei sovelleta

- a) luottoihin, jotka on tarkoitettu pääasiassa tontin tai olemassa olevan tai suunnitellun rakennuksen omistusoikeuden hankkimiseen tai säilyttämiseen tai rakennuksen korjaamiseen tai kunnostamiseen; tai
- b) luottoihin, joiden vakuutena on kiinnitys kiinteään omaisuuteen tai kiinteään omaisuuteen liittyvä oikeus --

--”

Saksan oikeus

8 Siviililain (Bürgerliches Gesetzbuch, jäljempänä BGB) 312b §:n 1 momentissa, sellaisena kuin se oli voimassa pääasian tosiseikkojen ajankohtana, säädetään seuraavaa:

”Etäsopimukset ovat tavaroiden toimittamista tai palvelujen, rahoituspalvelut mukaan lukien, suorittamista koskevia sopimuksia, jotka elinkeinonharjoittaja ja kuluttaja tekevät käyttämällä yksinomaan etäviestintävälineitä, paitsi jos sopimusta ei tehdä etämyyntiä varten toteutetun myynti- tai palvelujärjestelmän avulla. Ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettuja rahoituspalveluja ovat pankki-, luotto-, vakuutus-, yksilölliset eläkejärjestely-, sijoitus- tai maksupalvelut.”

- 9 BGB:n 312d §:ssä säädetään, että etäsopimuksen tehneellä kuluttajalla on peruuttamisoikeus, ja täsmennetään pääasiallisesti, että peruuttamisen määräaika ei ala kulua ennen tätä koskevien ilmoitusvelvollisuuksien täyttämistä eikä, jos kyseessä on palvelun suorittamista koskeva sopimus, ennen sopimuksen tekemistä.
- 10 BGB:n 495 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:
”Kuluttajaluottosopimuksen tehneellä lainanottajalla on – – peruuttamisoikeus.”
- 11 BGB:n 312b ja 312d §:n sisältöä on muutettu kuluttajadirektiivin saattamisesta osaksi kansallista oikeusjärjestystä sekä asunnonvälitystoiminnasta annetun lain muuttamisesta 20.9.2013 annetulla lailla (Gesetz zur Umsetzung der Verbraucherrechtgerichtlinie und zur Änderung des Gesetzes zur Regelung der Wohnungsvermittlung; BGBl. 2013 I, s. 3642). Siviililain voimaantulosta annetun lain (Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuch) 229 §:n 32 momentissa säädetään kuitenkin, että tässä yhteydessä säädetyt BGB:n muutokset eivät vaikuta sopimukseen, jotka on tehty ennen 13.6.2014. Mainitusta 229 §:n 32 momentista ilmenee myös, että kuluttajan peruuttamisoikeus ei lakkaa rahoituspalveluja koskevien sopimusten osalta, jotka on tehty etäsopimuksina ennen 13.6.2014, jollei kuluttajalle ole ilmoitettu hänen peruuttamisoikeudestaan tai jollei ilmoitusta ole tehty sopimuksen tekoajankohtana voimassa olleiden laissa säädettyjen vaatimusten mukaisesti.
- 12 BGB:n 495 §:n, sellaisena kuin sitä sovellettiin 1.8.2002–12.6.2014, 1 momentissa säädettiin seuraavaa:
”Kuluttajaluottosopimuksen tehneellä lainanottajalla on 355 §:ssä tarkoitettu peruuttamisoikeus.”
- 13 BGB:n 355 §:n 3 momentissa, sellaisena kuin sitä sovellettiin pääasian tosiseikkojen ajankohtana, säädettiin seuraavaa:
”Peruuttamisoikeus lakkaa viimeistään kuuden kuukauden kuluttua sopimuksen tekemisestä. Tavaroiden myyntiä koskevan sopimuksen yhteydessä määräaika alkaa kulua vasta, kun tavarat ovat saapuneet vastaanottajalle. Ensimmäisestä virkkeestä poiketen peruuttamisoikeus ei lakkaa, jos kuluttajalle ei ole ilmoitettu asianmukaisesti hänen peruuttamisoikeudestaan, eikä se rahoituspalveluja koskevissa etäsopimuksissa lakkaa myöskään siinä tapauksessa, että elinkeinonharjoittaja ei ole täyttänyt asianmukaisesti 312c §:n 2 momentin 1 kohdan mukaisia ilmoitusvelvollisuuksiaan.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 14 Pankki, jonka oikeudelliseksi seuraajaksi Sparkasse Südholstein on tullut, teki kolme lainasopimusta KH:n kanssa 1.7.1994, 17.7.1994 ja 4.11.1999. Ensimmäinen sopimus, jossa lainan määrä oli 114 000 Saksan markkaa (DEM) (n. 57 000 euroa) ja korkokanta 6,95 prosenttia, koski kiinteistön rahoittamista, ja sen vakuutena oli kiinteistöön kohdistuva reaalivakuus. Myös toinen sopimus, jossa lainan määrä oli 112 000 DEM (n. 56 000 euroa) ja korkokanta 5,7 prosenttia, koski kiinteistön rahoittamista, ja sen vakuutena oli kiinteistöön kohdistuva reaalivakuus. Kolmas sopimus, jossa lainan määrä oli 30 000 DEM (n. 15 000 euroa) ja korkokanta 6,6 prosenttia, koski sen sijaan kulutustavaroiden rahoittamista.
- 15 Näihin sopimukseen sisältyneissä sopimusehdoissa määrättiin, että kummallakin osapuolella oli oikeus tietyn määräajan jälkeen pyytää alun perin sovitun korkokannan mukauttamista ja että, jollei toisin sovittu, lainanantajalla oli oikeus määrittää sellainen vaihtuva korkokanta, johon verrattavaa korkokantaa yleensä sovellettiin tämän tyyppiin lainoihin.

- 16 Näiden ehtojen mukaisesti osapuolet tekivät vuosina 2008–2010 yksinomaan etäviestintävälineitä käyttäen sopimuksia, joilla kaikkia kolmea sopimusta muutettiin vahvistamalla uudet vuotuiset korkokannat. Näitä muutossopimuksia tehtäessä Sparkasse Südholstein ei ilmoittanut KH:lle, että hänellä oli peruuttamisoikeus.
- 17 KH ilmoitti Sparkasse Südholsteinille 2.9.2015 päivätyllä viestillä, jonka Sparkasse Südholstein vastaanotti 8.9.2015, aikovansa peruuttaa muutossopimukset. KH korosti, että jokainen muutossopimus oli etäsopimus, ja vetosi siihen, että koska hänelle ei ollut ilmoitettu hänen peruuttamisoikeudestaan, hänellä oli edelleen peruuttamisoikeus BGB:n 495 §:n 1 momentin tai toissijaisesti BGB:n 312d §:n 1 momentin nojalla.
- 18 KH nosti Landgericht Kielissä (Kielin alueellinen alioikeus, Saksa) kanteen, jossa vaadittiin sen vahvistamista, että toisen ja kolmannen sopimuksen muuttamisesta tehtyjen sopimusten peruuttamisesta seurasi, ettei asianosaisten välillä ollut enää mitään sopimusta näillä muutossopimuksilla sovitusta korkokannoista, sekä Sparkasse Südholsteinin velvoittamista palauttamaan muutossopimusten tekemisen jälkeen maksetut korot, pääoma ja tilinhoitomaksut kantajalle sekä suorittamaan kantajalle korvausta.
- 19 Sparkasse Südholstein kiisti, että KH:lla olisi ollut oikeus peruuttaa muutossopimukset, ja vaati siksi, että kanne hylätään. Kyseisen pankin mukaan alkuperäisiä sopimuksia ei nimittäin ollut tehty etäviestintävälineitä käyttäen, eivätkä muutossopimukset voineet olla erillisen peruuttamisen kohteena, koska ne eivät koskeneet muita rahoituspalveluja. Toissijaisesti pankki katsoo, että jos KH:n tekemät peruuttamiset ovat päteviä, siinäkin tapauksessa niiden ainoana seurauksena olisi muutossopimusten mutta ei alkuperäisten sopimusten pätemättömyys, joten alkuperäisiin sopimuksiin liittyisi edelleen sopimusmääräysten mukaiset vaihtuvat korkokannat.
- 20 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin selostaa, että pääasian ratkaisu riippuu ensinnäkin siitä, onko muutossopimukset katsottava tehdyiksi direktiivin 2002/65 2 artiklan a alakohdassa tarkoitettulla tavalla palvelujen tarjoajan järjestämän etämyynti- tai palveluntarjoajamenetelmän avulla, ja toiseksi siitä, onko niiden katsottava kuuluvan samassa säännöksessä mainitun käsitteen ”rahoituspalveluja koskeva sopimus” piiriin. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin korostaa erityisesti, että vastaus jälkimmäiseen kysymykseen on tarpeen, jotta pääasian oikeusriitaan voitaisiin tarvittaessa soveltaa BGB:n 312b §:n 1 momenttia ja 312d §:n 1 ja 2 momenttia, ja toteaa lisäksi, että Saksan lainsäätäjän tarkoitus on ollut, että BGB:n 312b §:n 1 momentin ensimmäisessä virkkeessä mainittua käsitettä ”palvelujen, rahoituspalvelut mukaan lukien, suorittamista koskevat sopimukset” on tulkittava yhdenmukaisesti direktiivin 2002/65 kanssa.
- 21 Landgericht Kiel päätti tässä tilanteessa lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:
- ”1) Tehdäänkö sopimus, jolla muutetaan olemassa olevaa lainasopimusta yksinomaan siinä sovitun korkokannan osalta (korkokantaa koskeva muutossopimus), direktiivin [2002/65] 2 artiklan a alakohdassa tarkoitettulla tavalla ’palvelujen tarjoajan järjestämän etämyynti- tai palveluntarjoajamenetelmän avulla’, jos pankki, jolla on useita toimipisteitä, tekee kiinteän omaisuuden rahoittamiseksi lainasopimuksia, joiden vakuutena käytetään kiinteistöpanntioikeuksia, ainoastaan toimitiloissaan mutta tekee nykyisten asiakkaiden kanssa sopimuksia jo tehtyjen lainasopimusten muuttamiseksi osittain myös käyttämällä yksinomaan etäviestintävälineitä?
- 2) Onko kyseessä direktiivin 2002/65 2 artiklan a alakohdassa tarkoitettu ’rahoituspalveluja koskeva sopimus’, jos olemassa olevaa lainasopimusta muutetaan yksinomaan siinä sovitun korkokannan osalta (korkokantaa koskeva muutossopimus) pidentämättä laina-aikaa tai muuttamatta lainan määrää?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Toinen kysymys

- 22 Toisella kysymyksellään, joka on syytä käsitellä ensimmäiseksi, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyrkii selvittämään lähinnä, onko direktiivin 2002/65 2 artiklan a alakohtaa tulkittava siten, että lainasopimuksen muuttamisesta tehty sopimus kuuluu kyseisessä säännöksessä tarkoitettun käsitteen ”rahoituspalveluja koskeva sopimus” piiriin silloin, kun muutossopimuksella vain muutetaan alun perin sovittua korkokantaa mutta sillä ei pidennetä laina-aikaa eikä muuteta lainan määrää ja kun lainasopimuksen alkuperäisissä sopimusehdoissa määrättiin tällaisen muutossopimuksen tekemisestä tai, jollei muuta sovita, vaihtuvan korkokannan soveltamisesta.
- 23 Aluksi on todettava julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksensa 45 kohdassa toteamin tavoin, että direktiivillä 2002/65 suoritetaan lähtökohtaisesti sillä säännelyjen seikkojen täydellinen yhdenmukaistaminen, joten sen sanamuodolle on annettava kaikissa jäsenvaltioissa yhteinen tulkinta (ks. vastaavasti tuomio 11.9.2019, Romano, C-143/18, EU:C:2019:701, 34 ja 55 kohta).
- 24 Unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan sekä unionin oikeuden yhtenäisen soveltaminen että yhdenvertaisuusperiaate edellyttävät, että unionin oikeuden säännöstä, jossa ei ole nimenomaista viittausta jäsenvaltioiden oikeuteen sen merkityksen ja ulottuvuuden määrittämiseksi, on tavallisesti tulkittava koko Euroopan unionissa itsenäisesti ja yhtenäisesti ottamalla huomioon paitsi säännöksen sanamuoto myös sen asiayhteys ja kyseessä olevalla säännöstöllä tavoiteltu päämäärä (tuomio 23.5.2019, WB, C-658/17, EU:C:2019:444, 50 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 25 Direktiivin 2002/65 2 artiklan a alakohtaan sisältyvän käsitteen ”rahoituspalveluja koskeva sopimus” sanamuodosta on syytä huomauttaa, että siinä tehty viittaus ”rahoituspalveluihin” on tämän käsitteen yksilöivä osa, joten kyse on erityisen sopimustyyppin määrittelystä.
- 26 Kyseisen direktiivin 2 artiklan b alakohdassa olevan määritelmän mukaan ”rahoituspalveluilla” tarkoitetaan ”pankki-, luotto-, vakuutus-, yksilöllisiä eläkejärjestely-, sijoitus- tai maksupalveluja”.
- 27 Erityisesti luottosopimuksen osalta unionin tuomioistuimella on jo ollut tilaisuus täsmentää, että luottosopimukselle luonteenomainen velvoite on lainatun rahasumman luovuttaminen, kun taas lainanottajan velvoite maksaa mainittu summa takaisin on vain lainanantajan suorituksen seuraus (tuomio 15.6.2017, Kareda, C-249/16, EU:C:2017:472, 41 kohta).
- 28 Direktiivin 2002/65 2 artiklan a alakohdan asiayhteydestä on tämän jälkeen huomautettava sekä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen että julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksensa 41 kohdassa aiheellisesti esittämien toteamusten mukaisesti, että mainitun direktiivin 1 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan direktiivin säännöksiä sovelletaan ainoastaan alkuperäiseen sopimukseen sellaisten rahoituspalveluja koskevien sopimusten osalta, joihin sisältyy ”alkuperäinen palvelusopimus”, jonka jälkeen suoritetaan muita liiketoimia. Mainitun direktiivin johdanto-osan 17 perustelukappaleen toisessa virkkeessä täsmennetään tältä osin, että uusien kohtien lisääminen alkuperäiseen palvelusopimukseen ei ole ”liiketoimi” vaan lisäsopimus, johon samaa direktiiviä sovelletaan.
- 29 Kun otetaan huomioon samassa johdanto-osan 17 perustelukappaleessa annetut esimerkit liiketoimista, on katsottava, että uuden korkokannan vahvistaminen muutossopimuksella noudattaen alkuperäiseen sopimukseen jo sisältynyttä uudelleen neuvottelu-ehdotusta, joka, jollei toisin sovita, muodostaa vaihtuvaa korkokantaa koskevan toissijaisen sopimusehdon, ei ole direktiivin 2002/65 1 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettu liiketoimi eikä myöskään uusien kohtien lisääminen alkuperäiseen sopimukseen.

- 30 Näin ollen sekä direktiivin 2002/65 2 artiklan a kohdan sanamuodon mukaisesta tulkinnasta että sen systemaattisesta tulkinnasta seuraa, että ”rahoituspalveluja koskevalla sopimuksella” on katsottava tarkoitettavan sopimusta, joka edellyttää tällaisten palvelujen suorittamista. Tämä edellytys ei kuitenkaan täyty pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tapauksessa, jossa asianomaisella muutossopimuksella pelkästään muutetaan jo sovitun palvelun vastikkeena olevan koron korkokantaa.
- 31 Tätä tulkintaa tukee direktiivin 2002/65 muiden säännösten tarkastelu, joka osoittaa, että direktiivi kattaa lähtökohtaisesti sellaiset sopimukset, jotka koskevat palveluntarjoajan luonteenomaista suoritusvelvollisuutta. Mainitun direktiivin 3 artiklassa säädetäänkin, että kuluttajalle on erityisesti annettava täydelliset tiedot palveluntarjoajan henkilöllisyydestä ja rahoituspalvelun pääasiallisista ominaisuuksista, joihin sisältyy tieto siitä, onko peruuttamisoikeus olemassa vai ei. Yksinomaan korkokantaa koskevan muutossopimuksen yhteydessä näitä seikkoja koskevien tietojen antaminen kuluttajalle olisi kuitenkin tarkoituksetonta.
- 32 Direktiivin 2002/65 tarkoituksesta on vielä todettava, että direktiivillä pyritään sen johdanto-osan 3 ja 13 perustelukappaleen mukaisesti varmistamaan korkea kuluttajansuojan taso, jotta kuluttajien luottamus etämyyntiin lisääntyisi ja jotta turvattaisiin rahoituspalvelujen vapaa liikkuvuus.
- 33 Tämä tavoite ei kuitenkaan välttämättä edellytä sitä, että muutossopimusta, jolla lainasopimukseen sisältyvän alkuperäisen sopimusehdon mukaisesti vahvistetaan uusi korkokanta, olisi pidettävä rahoituspalveluja koskevana uutena sopimuksena.
- 34 Toiseen kysymykseen on edellä todettu perusteiden vastattavana, että direktiivin 2002/65 2 artiklan a alakohtaa on tulkittava siten, että lainasopimuksen muuttamisesta tehty sopimus ei kuulu kyseisessä säännöksessä tarkoitettujen käsitteiden ”rahoituspalveluja koskeva sopimus” piiriin silloin, kun muutossopimuksella vain muutetaan alun perin sovitun korkokantaa mutta sillä ei pidennetä laina-aikaa eikä muuteta lainan määrää ja kun lainasopimuksen alkuperäisissä sopimusehdoissa määrättiin tällaisen muutossopimuksen tekemisestä tai, jollei muuta sovitua, vaihtuvan korkokannan soveltamisesta.

Ensimmäinen kysymys

- 35 Kun otetaan huomioon toiseen kysymykseen annettu vastaus, ensimmäiseen kysymykseen ei ole tarpeen vastata.

Oikeudenkäyntikulut

- 36 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Kuluttajille tarkoitettujen rahoituspalvelujen etämyynnistä ja neuvoston direktiivin 90/619/ETY sekä direktiivien 97/7/EY ja 98/27/EY muuttamisesta 23.9.2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/65/EY 2 artiklan a alakohtaa on tulkittava siten, että lainasopimuksen muuttamisesta tehty sopimus ei kuulu kyseisessä säännöksessä tarkoitettujen käsitteiden ”rahoituspalveluja koskeva sopimus” piiriin silloin, kun muutossopimuksella vain

muutetaan alun perin sovittua korkokantaa mutta sillä ei pidennetä laina-aikaa eikä muuteta lainan määrää ja kun lainasopimuksen alkuperäisissä sopimusehdoissa määrättiin tällaisen muutossopimuksen tekemisestä tai, jollei muuta sovita, vaihtuvan korkokannan soveltamisesta.

Allekirjoitukset